

L'AVENIR

«L'AVENIR»
Biblioteca-Museu Balaguer
Vilanova i Geltrú

ESPAÑA
CORREOS
1
CÉNTIMO

SETMANARI D'ESQUERRES

Subscripció mesal, 75 cèntims

Número solt, 15 cèntims

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BÈLGICA, 7 i 9

Fundador: Francesc Layret.

Els originals no es tornen.

Dels articles en són responsables els seus respectius autors.

El nacionalisme i les esquerres

TEMES SOCIALS

Es evident que cap partit que aspiri a conèixer dintre de la terra catalana, pot emancipar-se d'aquesta tutela del «nacionalisme» que dicta les normes de la seva conducta. Els partits polítics esquerrans de Catalunya no poden tampoc deixar al marge de la seva actuació aquest fet del nacionalisme català. Mentre els partits de dreta tenen del mateix un concepte massa migrat, hermètic, potser egoista, un nacionalisme que abraça tan sols la propietat industrial, la urbana i la rústega, els partits d'esquerra sentim el nacionalisme d'una manera més expansiva, més noble, per quant no desoim tampoc les necessitats polítiques i econòmiques de les altres regions espanyoles, tan dignes del ressorgiment patriòtic inherent a tota idea de llibertat, com nosaltres mateixos.

Se'ns han suggerit les presents ratlles arran del manifest publicat per la Unió Socialista de Catalunya en el que volem senyalar un punt d'afinitat entre les seves teories nacionalistes i les que pot ostentar una organització federal. Al final tots ens trobarem en un mateix punt de coordinació, ja que ells estableixen el regoneixement de la personalitat catalana dintre un règim econòmic més perfecte, i que nosaltres creiem trobada dintre la fórmula federativa de govern, el qual, simptomàticament, portarà les avinències a la lluita de classes, reconeixent el dret dels individus i de la col·lectivitat.

Aquest punt d'afinitat el derivem nosaltres dels paràgrafs que transcrivim a continuació del citat manifest:

«Aquí hem de fer confessió de la nostra fidelitat a la doctrina que proclama que el fet econòmic és el determinant dels sentiments, costums i lleis que regeixen tot nucli social. Sense aquest principi no fariem gaire camí en la lluita per l'emancipació humana. La qüestió econòmica és, malgrat nosaltres mateixos, dominant, i ens força a avantposar-la a tota altra qüestió, a tot altre problema, ja que de les seves solucions han de derivar-se fets concrets per a la llibertat dels homes i dels pobles; en tant, que separant-nos de les solucions econòmiques anem en perill de caure en abstraccions de les quals, amb molt bon sentit, la massa fuig més cada dia. Per virtut d'aquest

principi, ens confessem socialistes, i aplicant aquest principi a les coses de Catalunya, ens proclamem socialistes catalans, i a la vegada els primers defensors de la seva independència, la qual volem restablir sobre la base segura de la socialització de tota la riquesa universal.

No pot exigir entre nosaltres aquesta espècie confusionista que sustenta que el problema de Catalunya és preferent i la seva solució és prèvia a tota altra solució de llibertat. Per a nosaltres, el problema de Catalunya és un problema resolt en quant es relaciona amb les manifestacions de la seva personalitat. Som catalans i actuarem simplement com a socialistes catalans, exactament igual com si Catalunya fos independent. La diferència per a nosaltres consistirà en què la defensa que podria fer el Govern de Catalunya del règim i de les institucions capitalistes, la farà el representant del Govern espanyol. El resultat de la nostra acció, si és profitós a la causa socialista, serà necessàriament profitós a la causa de Catalunya, car cap de nosaltres ignora que si Catalunya aconsegueix sostraure's al domini de l'Estat espanyol, no haurà pas, per aquest fet resolt el problema de la seva llibertat, sinó que haurà resolt un incident insignificant en el cicle immens que ha de seguir per posseir-se a si mateixa. I en aquest cicle, governi qui governi la terra catalana, les conquestes les farà el socialisme amb la aventatge que cada una d'aquestes conquestes serà definitiva i indestructible».

Solament que per a fer néixer l'Unió Socialista de Catalunya no ha sigut el principal determinant el fet econòmic, fidelitat bàsica del socialisme internacional, sinó el tòpic nacionalista que ara ja semblen esvaïr quan afirmen que cas de sostreure's Catalunya al domini de l'Estat espanyol, «no haurà pas per aquest fet resolt el problema de la seva llibertat, sinó que haurà resolt un incident insignificant en el cicle immens que ha de seguir per a posseir-se a si mateixa».

Resumint, un partit polític més de tendència esquerrana al que devem donar la mà quan l'oportunitat es presenti, però, que no significa cap progrés davant de la doctrina federalista, de solucions molt més radicals i harmòniques.

Antagonisme entre el caràcter del treball i la possessió

.. el treball, és l'esforç de la societat, mitjançant el qual aquesta produeix els elements necessaris per a la seva subsistència i desenrotlló.

En conseqüència, la producció, és una funció social.

Tota funció social consisteix en col·laboració d'esforços, suposa concurs d'accions, coordinació d'activitats, i d'aquí neix la necessitat d'una funció superior ordenadora, unificadora.

Doncs, bé: lo lògic, lo conseqüent i racional, seria que, ja que la producció és una funció social, la ordenació i la direcció d'aquesta producció tingués també el caràcter de funció social. Però no és així. I heu's aquí l'antagonisme, la incongruència, l'il·logisme que determina l'actual desequilibri de la societat.

La direcció del treball social, la seva ordenació i l'administració de la riquesa, social també, producte d'aquest treball, és una funció vinculada en una classe de la societat, és una injusta i il·lògica atribució de la burgesia.

Mentre el treball com s'ha manifestat, és una funció social, doncs té per fi la satisfacció de les necessitats de la societat, el producte d'aquest treball, la riquesa creada i els mitjans i útils de produir-la, segueixen essent propietat dels individus, són possessió d'un reduït nombre d'individus que constitueixen una classe que nomenem burgesia, i aquests individus, a l'abrogar-se en virtut del dret de propietat, la funció ordenadora i administrativa de la riquesa social i del treball, atén majorment al seu interès individual que als interessos de la societat. O millor dit: atén exclusivament als seus interessos privats en perjudici dels socials.

Plantejada així la qüestió, prompte es veu que la pau social, sols pot ésser un fet amb la solució d'aquest antagonisme de interessos, amb la desaparició d'aquest il·logisme que hem esmentat.

En termes clars: A la funció social del treball, correspon la possessió social del seu producte, o sigui la riquesa, i dels mitjans de produir-la, i la funció social de l'ordenació, administració i distribució d'aquest treball i d'aquesta riquesa.

Aquesta és la única fórmula que pot resoldre el problema.

J. H. COSTAJUSSA.

(Fragments d'un treball pròxim a publicar-se.)

El transcendental problema de les aigües

La Comissió municipal d'Aigües. — La seva tasca inicial. — La Comissió d'Aigües pren l'acord d'arrendar aigua de la Mina del Riu Ripoll a espatlles de l'Ajuntament. — Com vol establir-se un monopoli en perjudici de la ciutat. — La veu de L'AVENIR.

És de tan transcendental importància per a Sabadell aquesta qüestió de les aigües, que cal que enterem a l'opinió, encara que suscintament, de com aquest assumpte ha vingut desenvolupant-se no prou conforme per a què no donguem el nostre crit d'alerta.

Hom recordarà com arran d'un abús de la Companyia d'Aigües de Terrassa, va ésser constituïda pel senyor Gambús, a espatlles de l'Alcalde, una Comissió especial per a discutir la gestió de la citada Companyia d'Aigües de Terrassa.

Aquesta Comissió especial cridà una reunió d'abonats a fi de seguir un plet contra la susdita Companyia en vista de la seva comprovada informalitat.

Es tracta de què la Companyia d'Aigües de Terrassa té abonada una quantitat d'aigua bastant molt més crescuda de la què en realitat serveix. Es a dir, cobra dels abonats un nombre de plomes d'aigua que diu si érica no en té la meitat. Això en termes naturals no deixa de ser un robatori. La protesta, doncs, és evident i fonamentada. Encarrijar el plet dels abonats, amb la protecció de l'Ajuntament, contra la Companyia d'Aigües de Terrassa, aquesta fou la tasca inicial de la Comissió d'Aigües.

Però ve (nosaltres ignorem els tràmits seguits) que la Comissió de Foment va fer-se seu l'assumpte de les aigües i constituï una Comissió especial que derivà la seva actuació a l'assumpte de les aigües del Riu Ripoll i a espatlles de l'Ajuntament acordà, mitjançant certes condicions, arrendar-les als veïns als quals els hi passen les canyerries per davant de casa.

Quan ja tenia la Comissió fetes algunes, molt poques instal·lacions d'aigua i establerts una pila de compromisos, alguns regidors s'adonaren de què la Comissió s'havia extralimitat en les seves funcions.

Llavors la Comissió d'Aigües presentà dictamen a l'Ajuntament en el sentit de què se l'autoritza per a procedir a l'arrendament. Però aquest dictamen a instàncies dels regidors senyors Puig Sardà i Puig Cassanyas, per no estar conformes amb l'arrendament de l'aigua, que els serveis públics no fossin suficientment abastits, quedà sobre la taula, tornà a la Comissió d'Aigües per al seu nou estudi i encara està pendent de resolució consistorial.

Quan l'Ajuntament torna un dictamen a la Comissió és pràctica establerta cridar una reunió oficiosa que presideix l'Alcalde. Així, doncs, es procedí amb aquest dictamen de la Comissió d'Aigües. Sembla que en aquella reunió es manifestà el criteri d'arrendar tot el caudal a una empresa particular, però amb condicions precises de què en primer lloc tenien d'abastir-se els serveis públics. Els defensors d'aquesta idea alegaven no estar conformes amb què l'Ajuntament es cuidés per compte propi d'arrendar l'aigua a particulars per les dificultats que se li presentarien.

Però a qui oferirem l'aigua es pensà desseguida? Tenia de cedir-se a la Companyia d'Aigües de Sabadell o a la Companyia d'Aigües de Terrassa. Però considerant que les canyerries que té la Companyia d'Aigües de Sabadell són insuficients per a sostenir la pressió de les aigües del Riu Ripoll, va creure's que es tenia de recórrer per arrendar-la a la Companyia d'Aigües de Terrassa.

Cal que ens fixem bé; anem a dar les aigües del Riu Ripoll a la Companyia d'Aigües de Terrassa, contra la qual volia dirigir plet la Comissió d'Aigües i per a lo qual, de bell antuvi, exclusivament fou creada aquesta Comissió. No sembla altra cosa que pretengui cobrir-se l'expedient, cedint ara aquelles aigües per a fer-la sortir del mal pas amb el plet amb els abonats.

Després d'explicats aquests antecedents cal que L'AVENIR donguem la nostra opinió en aquest assumpte.

No siguent aquesta una qüestió de principis, no és estrany que discrepem amb l'opinió d'alguns dels nostres representants a l'Ajuntament, que, si prenem peu de l'article del Sr. Ninet publicat en aquestes planes, parlant d'aquest problema de les aigües i la Mina de Sabadell, compendran com l'arrendar a una empresa particular un producte com aquest de l'aigua d'imprescindible utilitat pública, implicaria a la llarga lo succeït amb aquella Comissió mixta de la Mina de Sabadell. Prompte les aigües devindrien una explotació en mans d'una companyia particular que se les apropiaria, en lloc de ser de l'exclusiva propietat de la ciutat que les ha descobertes i li perteneixen.

A més que tota l'aigua del Riu Ripoll, ara com ara, té de necessitar-se per als serveis públics que avui es compleixen força deficientment.

És una ironia, quasi un insult a la ciutat, el dir que a Sabadell ens sobra aigua, quan pels carrers sobra pols; des d'un quan temps que ni es rega la Rambla tal com abans es feia; en les fonts comença a veure's en certes hores del dia una cua que tindria d'averkonyir-nos; i als safaretxos públics no es dona l'aigua suficient de bon tros que cal per aquest servei. I tenim entès que la Comissió d'Aigües ha manat a l'encarregat dels safaretxos escursar l'aigua, de la qual cosa s'han queixat els nostres amics Viver i Puig Cassanyas en la passada sessió municipal. Sens dubte que la Comissió d'Aigües ha donat aquestes ordres restrictives per a què n'hi sobri més d'aigua al tècnic municipal en l'estudi que es proposa fer, tot per a justificar aquesta equivocació d'arrendar tot el caudal a una empresa particular.

Cas d'arrendar aigua a una companyia particular lo lògic és que es contractés per una quantitat fixa de plomes d'aigua. I el dia que per qualsevol contingència força probable la mina del Riu Ripoll no dongués l'aigua suficient per als serveis públics, cediria la companyia arrendadora l'aigua que calgués per abastir els serveis públics? No, perquè ja la tindria disposada, i la ciutat tindria de sofrir l'escassès d'aigua quan ne tindria un excés, però a mans d'una empresa explotadora que primer que tot voldria lucrar-s'en.

Anem contra tots els monopolis i fem constar que combatirem aquest criteri d'arrendar l'aigua que la ciutat té de menester, a cap companyia particular. Altrament, tots coneixem l'estructura de les Corporacions municipals subjectes que estan a qualsevol cacicat demà sinó avui, i qui ens diu que el dia de demà aquesta riquesa de les aigües del Riu Ripoll no quedés convertida en una *merienda de negros*?

Aquest assumpte de les aigües és de prou capital transcendència per Sabadell i nosaltres anirem posant al corrent a l'opinió pública, concretant més els fets si cal, tot en contra d'aquest criteri equivocac que sostenen certs elements de la Comissió d'Aigües del Municipi.

PARLEM-NE

Aquests autos!

El Dispensari Municipal

Ja comença de fer-se'ns un xic pesat als ciutadans que no podem adquirir auto i ens veiem obligats a tenir d'anar a peu, com han pres els conductors d'aquests vehicles els carrers de la ciutat. Pitjor que fòssim a la carretera! Sobre tot la Rambla a certes hores del vespre sembla una pista d'entrenament.

Tots els *niños bien* que han pogut comprar o els hi han comprat un auto, es passegen per la Rambla per exhibir-se i entrenar-se. I això no ho diem perquè sí. No fa molts dies un d'aquests neòfits va tirar l'auto damunt d'un arbre com podia haver-lo tirat damunt de qualsevol vianant. Fa un quant temps, també, exercitant-se amb aquests entrenaments i fent broma per la Rambla l'auto d'un que al lloc del fet sentírem anomenar per Pau Viñas, va aixecar un banc de la Rambla, tros comprès entre el carrer de Lacy i el de Riego, com també podia haver aixecat algun passejant distret que fes via pel passeig central.

A més del perill dels focus, varies vegades denunciat pel regidor d'esquerra i amic nostre, En Vidal Isanda, hi ha aquest altre perill de la velocitat.

No fóra convenient que l'Ajuntament, tal com hem vist en alguns pobles de França, senyalés amb cartelons fixats en llocs visibles la velocitat màxima permesa per als autos, castigant amb fortes multes als infractors? El que és si les autoritats no posen remei a aquest perill, serà qüestió de què els ciutadans ens fem la justícia pel nostre compte. I això forçosament mereixeria si sovintejaven els atropells com l'ocorregut dies passats de tan fatals i doloroses conseqüències.

Paral·lelament a aquesta qüestió dels autos que atropellen no serà per demés que fem ressaltar les deficiències del servei del Dispensari Municipal per a atendre com cal, i és un deure d'humanitat, als atropellats. Si no n'hi havia prou ja amb totes les queixes que hi ha exposades referent a aquest servei, aquest cas d'atropell que citàvem ho ha acabat de confirmar. Els que recolliren a l'atropellat portant-lo immediatament per a què li fossin aplicats els remeis de la ciència, tingueren de trencar els vidres per entrar.

El metge de guàrdia, ja no cal manifestar-ho, brillava per la seva absència i sort d'un benemèrit ciutadà, agè a aquell servei, que es prestà desinteressadament a practicar les primeres cures que resultaren estèrils perquè l'atropellat deixà d'existir a les poques hores.

Ens hem de convèncer de què Sabadell ha crescut molt i creix cada dia i per lo tant han d'abundar més els accidents. Es per lo que, convé, que l'Ajuntament estableixi i faci complir com cal un servei permanent i rigorós d'assistència facultativa.

Es de suposar que ja no caldran els nostres esperons per a què els representants de la ciutat en l'Ajuntament es preocupin d'aquesta cosa com se mereix.

DE COLLITA ALIENA

LA LLEI

Feu infàmies, però feu-les sempre dintre de la llei; no se us presentarà davant cap obstacle. La llei actualment no és, com deia Montesquieu, una tela d'aranya a on s'enreden les mosques i deixa passar els tàbans; la llei és la defensa dels forts, dels hàbils, dels egoistes. La llei és la que protegeix al Ministre de Hisenda X per a fer un negoci de milions; la llei és la que protegeix al propietari de cases per a expulsar al pobre; la llei és la que permet a l'home explotar a l'home; la llei és la que reprimeix al famolenc quan demana menjar; la llei és la que castiga al vago pel delictes de no tenir a on treballar. — *Pius Baroja.*

La qüestió del joc a Sabadell

De la secció corresponsal de «La Publicitat» del dia 3, copiem:

«Una mena de casa. — Fa dies que corre el rumor que s'està treballant per aconseguir el permís per instal·lar a Sabadell una mena de casa com cap més n'hi hagi a la ciutat, que tanta quantitat en compta i de bona qualitat. Hom diu que en l'afer intervé alguna personalitat molt coneguda a Sabadell, que per ara no creiem prudent anomenar, i que l'emplaçament del edifici s'escaurà gairebé al davant de l'estació del tramvia elèctric i que serà de unes dimensions extraordinàries. Hom diu, demés, moltes altres coses, les quals no les podem pas repetir en aquest lloc i sobretot que no les volem acollir pas com a certes.

Nosaltres creiem que el sol fet d'anunciar el propòsit d'obrir una mena de casa com aquesta, a base de luxe i ostentació a porta oberta, ens allibera de fer comentaris. Però no ens sabem estar de fer-n'hi un, per bé que sigui breu: a propòsit d'aquesta inauguració ens ve a la memòria el que s'esdevingué temps enrera en ocasió d'una campanya de premsa combatent l'abús del joc a Sabadell. En l'esmentada campanya de premsa algú — i aquest algú aleshores significava molta gent d'entre la qual n'hi havia d'alta significació ciutadana — contestava que encara anava bé que a Sabadell s'organitzés el joc i es jugués en diversos indrets de la ciutat i especialment en un lloc a propòsit i ben arreglat, amb totes les condicions de comoditat i garantia, amb els tants per cents benèfics, etc. Així — deia aquell algú que repetim eren molts — s'evita que hom vagi a Barcelona a jugar i tot queda a casa. I ara — havem dit — ens torna a la memòria aquesta teoria en vigílies de la pretesa inauguració d'una mena de casa. Serà bonic de saber si també és preferible que tot quedi a casa. Serà interessant de saber com opinen algunes personalitats en aquesta nova qüestió: si també és preferible que en lloc d'anar a Barcelona es quedin a Sabadell. Ja suposem que ara sortirà allò que al cap d'avall més val que el mal es faci a casa mateix perquè la mica del bé (?) que pugui quedar quedi aquí i no a Barcelona.

Nosaltres recomanem la cosa als nostres amics del Consistori i no dubtem que sabran actuar dignament en aquest afer com en tots els altres en els quals han intervingut.»

I fent referència a la mateixa qüestió copiem així mateix de l'edició del dia 10 del mateix periòdic:

«Aquella mena de casa. — En parlar d'una pròxima inauguració de certa casa, tota original, ja dèiem que esperàvem de les nostres autoritats i especialment dels nostres amics del Consistori, que no la deixarien de vista i que impedirien d'una manera o d'altra que prenguéss derivacions més o menys complicades i perilloses per a la mortalitat de la ciutat nostra. I ara ens és una cosa grata de no dir, el poder assegurar que aquells perills no passaran endavant, gràcies a l'enèrgica actuació que el nostre batlle segueix en aquesta llei de matèries.

Sabem que els «organitzadors» de la casa de la qual parlem, han demanat autorització per poder obrir les portes a tothom, sense distinció d'edats ni de sexes, com aquell que instal·lés una mena de casa del poble amb mires elevades i amb tota la bona intenció d'aquest món. Però, el nostre batlle, fent-se ressò dels sentiments dels ciutadans de Sabadell, sabem que no ha accedit a tanta generositat i ha prohibit que en aqueixa mena de cases s'intentés seguir un camí de vida imprecisa.

No cal dir com nosaltres felicitem al senyor Domènec Saló, pel seu gest vetllador de la moralitat sabadellenca i com la ciutat li agrairà; però permeti'ns el senyor Saló i els nostres companys del consistori, que tornem a recomanar-los la cosa puix malgrat de la posició tan digne del senyor alcalde, se'ns ha assegurat que hom inten-

tarà passant per sobre de les disposicions de l'Alcaldia i recorrent a mitjans extraordinaris, omplir aquella casassa de quelcom més que copes de cafè i orxata a la valenciana, per bé que siguin aquesta mena de begudes menys nocives que tota altra cosa que allí dins s'implanti.»

El corresponsal de «La Publicitat» parlant d'aquesta forma no ens diu res. ¿Qui és aquesta personalitat molt coneguda a Sabadell? ¿A on és aquesta casa que té d'habilitar-se per a casa de joc? ¿Quines són aquestes altres coses que anomena misteriosament i que diu no poder repetir?

Però aquests comentaris que reproduïm a més de tenir totes les traces d'un canard són un bombo buscat a l'alcalde senyor Saló que no hauria prohibit el joc, que inclús el tolerava i no sabem si cobrava, a no ser pels nostres amics del consistori i especialment per En Vidal Isanda que en aquest cas del joc ha sigut el vetllador de la moralitat sabadellenca, i no el neurastènic i deixat del senyor Saló, si no hagués sigut per les gestions d'algú que té un bon xic més de criteri que no pas el nostre panxa-content alcalde popular.

Nosaltres, sigui o no cert lo que comenta el corresponsal de «La Publicitat» no hem de fer novament la nostra professió de fe en aquesta qüestió del joc, que ja de temps que tenim sentat el nostre criteri.

Que els sabadellencs se'n vagin a tirar de l'orella a Jordi a Barcelona, a Sant Sebastià o a Montecarlo ens és indiferent però a Sabadell el combatrem per tots els mitjans possibles i recomanarem als nostres amics perquè vetllin des de la Casa Gran per aquest aspecte de la moralitat pública.

SECCIÓ LITERÀRIA

FOOT-BALL

*Un quadrilàter immens.
La gent que el volta és una taca negra.
Al mig vint homes que corren.
A cada cap un triangular clavat a terra.
Els vint homes no corren ni juguen
en la severa expressió de la paraula
descriuen paràboles geomètriques.*

*L'espai del camp és la picarra
on la taca negra contempla les figures.
Un jugador alça la cama
és un angle
i tira amunt una pilota
en línia recta
l'esfera de cuir cau i altres cames dibuixen
un nou angle
i fent amb la bala
una curva una mixta una tangent
la sageta el radi*

*El gladiador d'ahir és oblidat
en les golfes de la història.
Els jocs olímpics són ara
un problema sens solució.*

AVANTGARD.

DESDE GALICIA

Se está prodigando mucho en estos últimos tiempos por los elementos anticentralistas la comunión espiritual protestativa que ilumina por igual los pechos catalanes, vascos y gallegos.

Decididamente, para que una nueva fórmula política o filosófica, prenda en infinitos cerebros sus poderosas raíces doctrinales, es necesario propagar y difundir con la máxima autoridad apostólica, las ventajas incontrovertibles de estas doctrinas estableciendo *sine qua non* el símil de los fracasos que dió motivo a la nueva cruzada.

Ello es noble desde cualquier punto de vista que se estudie, pues todo movimiento intelectual que tienda a abrir nuevos cálices donde el alma popular se embriague de aromas ideológicos cumple la más sagrada de las humanas misiones.

Pero, desgraciadamente, en toda propaganda

hay algo de exageración de falso, disculpable si se tiene en cuenta la confianza que ha de inspirar la campaña a aquellos hacia quienes va dirigida.

Esta exageración se basa en el optimismo numérico de los que el apóstol cita siempre como creyentes o convencidos que ingresaron en sus filas.

No hay duda que la protesta contra el viejo régimen de centralización política y administrativa de España, está viva y latente en las provincias o regiones que lograron asimilarse o crearse una vida más europea, más del siglo, en una palabra.

Castilla y sus hombres viven amodorrados con el recuerdo malsano de sus históricas grandezas muertas en el pasado, escondiéndose más y más en los recodos del pretérito, sin comprender la confianza en el futuro engrandecimiento que sienten las regiones sojuzgadas por ella. ¿Cómo es posible — dice su más excelso cantor, el maestro Azorín — la paridad de sentimientos de estos hombres del centro, de horizonte seco, gris y terroso, con los que pierden cotidianamente su vista en la línea luminosa y armónica de los mares circundantes a nuestra península?

Cataluña y Vasconia son la vanguardia de las huestes avanzadoras y allí donde la semilla fructifica entusiasta con fuerza avasalladora y positiva. Pero ¿ocurre asimismo en el agro gallego, foco repugnante del más escandaloso caciquismo?

No, y fuerza es reconocerlo en su abrumadora exactitud.

Los regionalistas catalanes intentaron en más de una ocasión despertar la conciencia popular de Galicia y allá fueron los sembradores teóricos con sus fogosidades de salón y pirotécnica de mitin, aldboneando una y otra vez sin resultado práctico o transcendental.

Cada visita, fué cerrada con el broche desconsolidador del fracaso. Ni por curiosidad les siguieron los irredentos.

Para darse cuenta exacta del por qué de su fracaso, hay necesariamente que viajar, no por las ciudades que reciben el diario trasiego cosmopolita a que obliga la importancia de sus puertos en constante relación con Europa y América, sino por los pueblos míseros, sucios y atrasados, ajenos a la civilización y progreso de nuestro tiempo.

Centenares, miles de hombres, se esparcen anualmente por los grandes centros agrícolas de la nación en los meses crueles de la siega, rregresando en estado harapiento, lastimosamente triste, guardando codiciosos el producto de su penosa labor, irrisible soldada, sin haberse permitido el dispendio de rasurarse una sola vez.

Con el pequeño ahorro, a costa de penalidades mil, han de vivir los nueve meses restantes ayudados por la utilidad de cuatro brazas de tierra, cuidadas amorosamente y al cobijo de una casucha informe, albergue de la familia y al par del cerdo, la vaca y las gallinas, su única riqueza. Tan desgraciada situación es resultado del analfabetismo, de la incultura general en que yace postrado este pueblo blando y sufrido.

Esto lo saben los gobernantes; lo saben los regionalistas y lo sabe el pueblo español entero.

Y si estamos todos en posesión de esta verdad lamentabilísima ¿a qué venir con embustes y falsedades sobre el movimiento de protesta contra el centralismo que acrece en los campos gallegos?

Destellos de inquietud social, no regional, se inicia en algunas parroquias de Galicia, surgidos a la voz rebelde del apóstol, mejor hoy que ayer, Basilio Alvarez.

Mas ¿a qué seguir? En Galicia, no hay estados de opinión autonómico o descentralizadores, salvo alguna mención aislada.

De ello pueden dar buena cuenta los pacientes hijos de esta tierra que viven el desamparo e ignorancia de sus abuelos, muertos sin saber el papel de ciudadanía que les correspondió en vida.

ALFREDO RICART.

Lugo, agosto 1923.

GRANETS DE SAL

Per honorar a Catalunya,
diu que els aimants dels esports
no oferiran cap més copa.
Ara oferiran porrons.

Robos en hotels, en cotxes,
en bancs, en contribucions...
A Barcelona és un gust.
Es un gust pels lladregots.

Sabadell es Catalunya,
però la Plaça Major
s'ha tornat separatista
amb sorpresa de tothom.

Sense que ens diguin per què
ara la Rambla no es rega,
i els ciutadans ens pregunten
si és Rambla o bé és carretera.

Si m'aixafa un automòbil
no em porteu al Dispensari;
per a morir-me d'angúnia
val més morir-me a ple aire.

Automòbils que atropellen,
lladres revòlver en mà...
¡Quin orgull per Sabadell!
Ja sembla a la capital.

Si vas en el music-hall
ves que no et vegi ningú,
sinó et giraran la cara
totes les mitges virtuts.

Allò de la Penya Rhin
aquest any ha fracassat.
Com que van amb automòbil,
corrent, han passat de llarg.

No usis mai cap gitano
que és perillós el seu ús.
No més usant un sol braç
ja tens la pell en remull.

Diu que els promesos protesten
que posin arcs als carrers.
La claredat i els promesos
són dos cossos divergents.

PETRONI.

Correspondència i qüestionari

C. C. A.—Havem rebut la seva lletra adjuntant un article que publicarem en el número vinent, ja que aquesta setmana ens ha sigut de tot punt impossible.

No cal dir com agraïm ambdues coses, a la vegada que esperem poguer estrènyer-li la mà com ens anuncia.

A. B.—Passem la seva queixa a l'Administració per a què procuri solventar aquesta deficiència.

J. P.—Que continua campant aquell lleterero de carrer traduït per algun manobre del Municipi, que diu: «Fra Lluís de Lleó». Ja ho sabem.

A més que el lleterero de la Plaça de la Llibertat està escrit en castellà «Plaza de la Libertat» amb t. Aquesta falta quasi no té importància després de coneguda l'anterior i les moltes garrafals que deuen constar escrites per aqueixos carrers de Sabadell. No hi haurà cap senyor regidor aimant de la ciutat que es preocupi d'aquesta cosa? Nosaltres de bon cor li agraïriem.

BONAFÉ.

Hi ha un cert contrassentit en certes maneres usuals de parlar: en dir, per exemple, que la voluntat és lliure, que el sentiment és lliure. Més legítima expressió fóra dir respectivament que la llibertat vol, que la llibertat pensa, que la llibertat sent. — Xenius.

Sessió de l'Ajuntament

El dilluns últim, a la nit, celebrà nostre Ajuntament sessió ordinària de segona convocatòria amb assistència dels regidors senyors Crusafont, Mampel, Puig Cassanyas, Viver, Albareda, Canals, Fonolleda, Valls, Puig Sardà, Gorina, Pujol, Codina i Buxeda.

Presideix el senyor Figueras G.

Després de llegida pel senyor Secretari l'acta de la sessió anterior, que és aprovada, es dóna compte de la següent ordre del dia, la qual s'aprova sense discussió:

Dictamen de la Comissió de Governació demanant parer a uns lletrats respecte la qüestió del Santuari de Nostra Dona de la Salut.

Altre de la Comissió de Hisenda concedint una llicència a dos funcionaris de la Secretaria Municipal.

Altre de la Comissió de Foment acompanyant comptes.

Altre de la Comissió d'Eixamplis concedint permisos per a obres.

Comunicacions diverses.

Sol·licituds i llur objecte.

Acabat el despatx ordinari, el senyor Puig Cassanyas es queixa de què no obstant els temps calorosos es deixen de regar molts carrers que abans es regaven, prega a la Comissió atengui aquest prec i procuri subsanar-lo.

El senyor Gorina li contesta que degut a la escassetat d'aigua la Comissió ha buscat per regar aigua procedent de pous particulars i així creu subsanar aquestes deficiències.

El senyor Puig Cassanyas rectifica estranyant-se que fa pocs dies l'Ajuntament donà al poble la sensació de què tenia aigua sobrera, inclòs fa pocs dies presentà la majoria una proposta per a vendre aigua a particulars i avui no solament per regar sinó en les fonts s'escatima en gran manera l'aigua.

El senyor Gorina contesta que degut a la molta sequedat i a fi d'evitar alguns abusos, la Comissió s'ha vist obligada a fer tancar les fonts a certes hores. No obstant, diu, creu arreglar lo del regat de la manera que ha exposat.

El senyor Canals intervé afirmant que l'Ajuntament té sobrant d'aigua existent dels pous del riu Ripoll. Parla també sobre la possibilitat de què l'Ajuntament podria molt bé arrendar l'aigua sobrera, i a unes interrupcions dels senyors Puig Cassanyas i Mampel refutant dits propòsits, la presidència alegà que no s'havia presentat oficialment cap projecte per arrendament d'aigües.

El senyor Viver exposa les deficiències del safareix del carrer d'Horta Nova, que moltes vegades està faltat d'aigua i això fa que sovintment amb el temps canicular que estem atravesant no es pot canviar l'aigua. Prega a la Comissió atengui aquest prec i procuri normalitzar-ho.

El senyor Canals li contesta que la Comissió tindrà en compte lo exposat pel senyor Viver.

No havent-hi cap més senyor regidor que vulgui fer ús de la paraula, s'aixecà la sessió a dos quarts d'onze.

Noves

Degut a inconvenients sorgits a última hora, no va poguer realitzar-se la visita al bosc de Can Feu de nostra ciutat, i que el Directori de «Jove Atlàntida» de Barcelona tenia anunciada pel passat diumenge dia 11.

Aquesta visita s'efectuarà demà diumenge dia 19 i es celebrarà alhora un festival literari en el qual hi pendran part un bon nombre de components de la Institució de Barcelona i de Sabadell.

«Jove Atlàntida» prega a tots els adherits i simpatitzants, acudeixin a l'estació del Ferrocarril Elèctric, a dos quarts de nou del matí, per a donar la benvinguda als visitants.

—De l'Ajuntament havem rebut un llibre més que curiosament editat, contenint els Pressupostos d'Ingressos i Despeses de les Zones de l'Interior i de l'Ensanxe per a l'actual exercici econòmic de 1923-1924.

Concurs de fotografies del Circol Republicà Federal, organitzat per la seva Secció Excursionista "Brot Vallesenc".

CLASSIFICACIÓ DELS PREMIS

Per a paisatges del Vallès

Primer premi.—Un magnífic objecte d'art, regal de la Junta Directiva.

Segon.—Un artístic objecte, d'En Tomàs Marin.

Tercer.—Dos llibres per a l'estudi de química fotogràfica, d'En A. Avellaneda.

Quart.—Un objecte d'art, d'En Josep Centellas.

Quint.—Un disparador automàtic de fotografia, d'En Camil Martí.

Sisè.—Un joc de boquilles d'àmbar, d'En Josep Rotllant.

Per a marines

Primer premi.—Una bonica escriptoria, regal del «Brot Vallesenc».

Segon.—Una ploma estilogràfica marca «Watermans», amb estoig, de la casa Joan Sallent.

Tercer.—Un aparell giratori de trípode, de Ramon Baigual.

Quart.—Un objecte d'art, d'En Josep Maranges.

Quint.—Un tractat «Manual pràctic de fotografia», d'un aimant de la fotografia.

Sisè.—Un objecte d'art, de N'Emeteri Baigual.

Premis especials

Varis objectes d'art. — Tema: Dos interiors del Museu Casa Centellas, premi d'En Josep Centellas.

Premi de L'AVENIR

Vint-i-cinc pessetes a la millor fotografia del monument d'Espartero en la plaça del mateix nom, de nostra ciutat.

Per a adjudicar aquest premi es tindrà en compte, a més del gust artístic, la seva expressió gràfica, és a dir, quant més bé es detalli el què és i pel què serveix aquell monument. La fotografia premiada procurarem publicar-la en primera plana del periòdic.

Nota: Els noms del Jurat qualificador es faran públics al moment de dictar-se el veredict.

Sabadell, agost de 1923.

Secció Excursionista «Brot Vallesenc».
La Junta.

Espurnes

El tema d'actualitat entre els *aficionados* de Sabadell a les coses d'art ha sigut l'incident del plagí d'En Duran Camps amb motiu d'un cartell de la passada Festa Major, denunciat per En Matas, però la troballa la féu un altre.

Però nosaltres d'això no en diem *plagi* sinó robatori. Un plagí encara pot passar, però un robo com aquest, no.

A més de la confitura, vetaquí com se li ha descobert una altra especialitat.

I encara va portar al jutjat al denunciador. Es necessita una barra com la d'En Duran Camps. Però ha vist que s'havia enredat i dijous va retirar la denúncia.

El qui amb aquestes qüestions va perdent el poc prestigi que li queda és la flamant Acadèmia de Belles Arts. I la Comissió de Festes que anava carregada de bona fe.

En Josep Pla, crònicista de «La Publicitat», diu des d'Alemanya: «Els comunistes diuen que els nacionalistes alemanys reben armes i consells del feixisme italià. Error, equivocació profunda. Els nacionalistes (de França, d'Alemanya, d'Itàlia) tenen el mateix programa i és per això fatalment que han d'estar a mata-degolla ells amb ells».

Què contesten a aquest argument sobre el nacionalisme, els nacionalistes incondicionals i pudents de reacció de «La Publicitat» i d'Acció Catalana?